

HLAVA TO VÍ

Galerie Makráč vystavuje Trychtýře Petry Křivové

Náročné léto měla sochařka Petra Křivová, čerstvá absolventka Akademie výtvarných umění v Praze. Jednak v srpnu končila výstava diplomantů AVU ve Veletržním paláci, která se musela reinstalovat, jednak na ni od 15. září navázal 68. Umělecký salon v Poličce, který se naopak musel nainstalovat. A do třetice všeho dobrého - 5. října zahajuje Petra Křivová samostatnou výstavu v Praze 6 v Galerii Makráč, kde budou její díla vystavena do 30. října letošního roku. Tématem této výstavy budou trychtýře, díla, jejichž vznik inspirovala stejnojmenná báseň Christiana Morgensterna, graficky básníkem zpodobněná do tvaru písmene V.

V centru výstavy bude litinová socha o průměru 130 cm, původní varianta Trychtýře, kterou autorka později rozpracovala při její loňské prezentaci na pražském Vítkově. Něco tak „obyčejného“, jako je trychtýř, se ale při bližším zkoumání ukáže jako tvarově a významově atraktivní pro umělecké ztvárnění. Kontrapunktem a dalším rozpracováním výtvarných a významových možností masivní sochy bude kolekce desítky barevných velkoformátových kreseb na stěnách galerie. Stejně jako Morgenstern si umělkyně pohrává s motivy a filozofií tvarů a světla, které proniká dvěma trychtýři, lom světlo rozhodí do barevného spektra a najednou je tu jiný svět viděný okem trychtýře z jiné perspektivy. „Práce vznikaly v posledních dvou letech,“ vysvětluje Petra Křivová,

„protože sochu je těžké vytvořit ze dne na den, nebo přes noc. Tak může vzniknout obraz nebo kresba, ale sochaři musí většinou pracovat s předstihem.“

Pokud ji jedna jediná báseň přiměla vytvořit monumentální sochu a cyklus velkoformátových kreseb, představuje pro ni literatura největší inspirační zdroj? „S básní Morgensterna jsem se setkala při studijním pobytu v Německu, do objektu Trychtýře jsem ji zhmotnila o rok později,“ říká Petra. „Píšu si sama pro sebe jakési denníkové záznamy, kde je ale skoro všechno od jízdního řádu vlaků, přes různé mé úvahy a básně, až po náčrty kreseb. Sochu může literatura inspirovat, u reliéfu je příběh zásadní. Někdy používám existující literaturu, jindy si příběh sestavím sama.“

Petra Křivová působí ve více výtvarných oborech. Své sochy (figurální plastiku, geometrickou abstrakci, prostorové objekty a instalace i sochařská zátiší) vytváří z mnoha materiálů, oblíbený je především kámen, beton, sádra, dřevo, pochopitelně hlína, ale i vosk, papír nebo kombinace se sklem. Na rozdíl od monumentálních soch vynikajících úspornými liniemi a redukovanými tvary, jsou její závěsné i prostorové reliéfy plné pohybu. Ústřední postavou a vypravěčem těchto dynamických příběhů jsou velmi často zvířata - nejsou brutální svou fyzickou silou ani „animální“ svým charakterem, jsou to naopak inteligentní bytosti a pohybují se v prostoru reliéfu a vyprávěného

příběhu s ušlechtilou elegancí. Grafická díla Petry Křivové rozvíjející barevné variace trychtýřů a kresby uhlem, inkoustem nebo perem na papíře jsou vytříbené kousky, v nichž z jemného rastru vystupuje architektura a geometrie tvarů a dává vyniknout skutečnému smyslu zvoleného motivu. Má tedy její dílo dvě tváře, jednu robustní, jednu něžnou? „Ano, jsou to dva světy, ale bude to asi tím médiem. Můžu používat stejné téma, ale proces vytváření je jiný. Socha nebo objekt má kompaktní tvar, jasně dané měřítko a podobu. Grafika je svobodnější, můžu vytvářet barevné variace a u kreseb hledat různé přístupy.“

Zvláštní kapitolu její tvorby, která se pravděpodobně ještě přihlásí o slovo, je fotografie. Nápadná je jejich horizontálnost, vrstvená kompozice krajinné geometrie, zakomponované detaily zvířecího těla i zvláštní atmosféra příběhů a situací těchto „stylizovaných dokumentů“. Byla to právě fotografie, která odstartovala její cestu za uměním. Od svých 14 let navštěvovala kroužek fotografie a měla štěstí na výraznou učitelkou osobnost, která ji hodně ovlivnila v přístupu a výtvarném vidění. A proto se také hlásila na Střední uměleckoprůmyslovou školu v Uherském Hradišti na obor fotografie, jenže se to nakonec rozhodlo jinak. V průběhu přijímacího řízení dostala nabídku začít studovat obor kamenosochařství. „Bylo to pro mě těžké dilema,“ uvažuje Petra, „a v 15 letech náročné a zásadní rozhodnutí. Byl to vlast-

ně nechtěný odklon od fotografie. Od té doby je socha u mě v popředí zájmu. I když mám pro fotografii nápady, je to úplně jiný svět, a nápady většinou, bohužel, ještě čekají na realizaci. Své tehdejší volby ale rozhodně nelituji. Zajímavé bylo, že na AVU jsem se nejprve hlásila do ateliéru Nová média, chtěla jsem fotografii zůstat blíže, ale nebyla jsem přijata. Následující rok jsem to zkusila na sochu a přijali mě hned napoprvé. Takže mi socha asi opravdu byla souzená," dodává se smíchem Petra Křivová.

Za realizace prací vytvořených během českých i mezinárodních sochařských sympózií je Petra Křivová nositelkou četných ocenění. Slovo symposium vyvolalo úvahy na téma sochy jako žádané či naopak nechtěné součásti veřejného prostoru. „Architekti mají mnohé šance, v nichž mohou soutěžit, sochaři, bohužel, již o poznání méně. Výběrová řízení jsou buď zrušena, nebo uvíznou na mrtvém bodě. Například z posledních mála příležitostí to

byly soutěže na sochu Žofie Chotkové nebo soutěž na památník Marie Terezie, kterou vypsal Městská část Prahy 6, obě byly zrušeny. Socha obecně není v současnosti preferované médium, ale sochaři nejen mé generace se snaží, aby se situace zlepšila," dodává Petra Křivová. „Byli bychom rádi, kdyby zejména v menších městech bylo příležitostí na realizace sochařských děl ve veřejném prostoru více. To je pro nás mnohem cennější, než sochařská sympózia, kdy sice můžete sochami, které během nich vzniknou, obstat celou náves, ale přece jen při vši snaze nemůžete dílu dát to, co vyžaduje soustředěná práce na kvalitní soše na zakázku. Se sochou či reliéfem by se mělo

počítat už v návrhu a průběhu celé stavby, ale zde to není moc zvykem. Často asi chybí finance, přesto s kolegy přemýšlíme, jak obnovit dialog o veřejném prostoru a prolomit nespolečenský dialog s architekty. Sochařům se špatně tvoří do šuplíku, takže nám prakticky ani nic jiného nezbývá.“

(red)

Petra Křivová (*1988), absolventka Střední uměleckoprůmyslové školy v Uherském Hradišti (obor kamenosochařství, 2004 – 2008) a Akademie výtvarných umění (2009 - 2015) v Ateliéru sochařství II u prof. Jindřicha Zeithammla. Realizovala také studijní pobyty na výtvarné akademii v Mnichově.

Petra Křivová: Trychtýře

5. – 30. října 2015

Galerie Makráč, výstavní síň Ústavu makromolekulární chemie AV ČR
Heyrovského náměstí 2, Praha 6

